

Kleuters en onderwijs op afstand

Deze informatie sluit aan op de kaart '[Onderwijs op afstand kleuters: focus en inrichting](#)' van de po-raad.

Praktische suggesties

- Voor kleuters is dit een verwarrende periode waarin vooral veel aandacht moet zijn voor de gevoelens die daarbij horen. Bijvoorbeeld verdriet omdat ze niet naar school kunnen, opa/oma niet kunnen zien, niet met vriendjes van school kunnen spelen, etc. Maar ook angst omdat mensen in hun omgeving ziek zijn, of teleurstelling omdat verjaardagen niet echt gevierd kunnen worden, etc. Heb daar aandacht voor tijdens de gesprekjes die je met je kleuters hebt en stimuleer ook de ouders om hierover in gesprek te gaan met hun kinderen.
- Ook van kleuters wordt nu in de thuissituatie veel gevraagd. Rekening houden met elkaar kan alleen als er goede afspraken en regels zijn afgesproken. Laat de ouder(s) bijvoorbeeld gebruik maken van picto's of hang een fietslampje aan de laptop (niet storen bij een rood lichtje).
- Laat kinderen aan het eind van hun (thuiswerk)dag een beelddagboek maken waarin ze vertellen over aspecten in bovengenoemde doelen. Geef aan waar het over zou kunnen gaan. Welke activiteiten vonden ze leuk om te doen? Wat vonden ze lastig? Hebben ze hulp gevraagd?
- Tijdens je wekelijkse contact met de kinderen van jouw groep kun je de kinderen gericht vragen naar hoe het samenspelen met broertje/zusje is gegaan, het samen opdrachten uitvoeren met de ouder, wat ze hebben geleerd in de afgelopen dagen. Je kunt voor jezelf een logboekje bijhouden zodat je de volgende keer hier ook weer met het kind op terug kunt blikken.

Spelontwikkeling

Thuis spelen staat nu centraal. Dat betekent dat er aandacht moet zijn voor hoe er thuis (binnen en buiten) gespeeld kan worden, gefaciliteerd door én met de ouders. Voorop staat daarbij het plezier voor het kind én voor de ouders! Raad de ouders aan om met de kinderen af te spreken waar en hoe er gespeeld kan worden. Thuis moeten net als in de klas speelafspraken gemaakt worden, zeker als de ouders thuis werken en daar rust voor nodig hebben of als er meer kinderen zijn en het schoolwerk gemaakt moet worden. Maak daarbij onderscheid tussen rustig en 'gewoon' spelen.

Voor ouders is achterin dit document de bijlage Spelontwikkeling: adviezen voor thuis opgenomen, met activiteiten die gelinkt zijn aan onderstaande doelen. Ze geven vooral weer hoe voor de jonge kinderen doelen impliciet verpakt zitten in spel.

Nog een extra advies

Zeker voor klein behuisde gezinnen of gezinnen met weinig buitenspelmogelijkheden kun je ouders adviseren grotere spelacties aan te bieden. Kinderen kunnen dan beter hun energie kwijt!

Spelontwikkeling: adviezen voor thuis

(voor zover de situatie thuis dat mogelijk maakt)

Thuis spelen staat nu centraal!

Dat betekent dat er nu aandacht moet zijn voor hoe er thuis (binnen en buiten) gespeeld kan worden. Spelen dat gefaciliteerd is door de ouders, maar ook het spelen mét de ouders. Hierbij is het vooral van belang dat het gaat om: Spelen met plezier voor kind én voor de ouders!

Spreek als ouders samen met de kinderen af waar en hoe er gespeeld kan worden. Thuis zijn, net als in de klas, speelafspraken nodig, zeker als ouders thuis werken en daar rust voor nodig hebben of als er meer kinderen zijn die hun schoolwerk moeten maken.

Er is onderscheid tussen rustig spelen en 'gewoon' spelen. Denk daarom samen met het kind na over de volgende vragen:

- Wat is rustig spelen, hoe doe je dat?
- Welke afspraken gelden daarbij, welk signaal hoort daarbij?
- Hoe lang duurt rustig spelen?
- Waar en hoe wordt er rustig gespeeld?

Suggesties (inclusief tips) voor rustig spelen:

- Kinderen kunnen maximaal 15 minuten overzien in de tijdsafspraken en een concreet hulpmiddel helpt daarbij: een klok, een doorloper of een rood fietslampje aan de achterkant van het laptopscherm.
- Geef het kind een vaste plek met divers materiaal waar het graag mee speelt (Playmobil, de Lego, auto's, poppen, blokken, tekenen, boekjes, et cetera). De vaste speelplek kan in de ruimte waar de ouder zit te werken zijn. Jonge kinderen hebben behoefte aan nabijheid van volwassenen. Open deuren helpen daarbij.
- Regelmatig even kijken en een compliment krijgen dat het goed gaat, is erg belangrijk voor ze. Dat helpt het kind om door te gaan met het rustige spelen. Na 15 minuten speel je even mee, vraag je wat er gebeurt, of je ergens mee kunt helpen. Vervolgens kun je weer 15 min afspreken.

'Gewoon' spelen

Wissel 'gewoon' spelen af met rustig spelen. Dat is nodig omdat het brein van jonge kinderen hen nog niet zo lang kan aansturen om geconcentreerd en rustig te zijn. Ze hebben vooral behoefte aan bewegen om ervaringen die ze net daarvoor hebben opgedaan te verwerken. Bewegen vormt een onderdeel van het leren bij jonge kinderen. Het is belangrijk dat ze dat veel kunnen en mogen doen.

'Gewoon' buitenspelen

Ook buiten spelen is belangrijk voor kleuters. Het geeft hen een plek om te ontladen van het binnenspelen. Ze kunnen volop bewegen, schreeuwen, loeien, stoeien én weer samenspelen met andere kinderen. Er kan meer dan binnen: stappen, rennen en hollen, stoepkrijten.

Bekijk de buitenruimte eens met de ogen van een kleuter: waar kunnen en mogen ze mee spelen? Wat kun je doen zodat ze met veel plezier buiten spelen? De zandbak in de tuin vormt een heerlijke plek voor kleuters waar ze veel van hun energie in kwijt kunnen. Een schep en een emmer is vaak al voldoende, ook

een zeef en vormpjes helpen daarbij. Soms liggen er in de schuur nog ongebruikte latten, doeken, kleden, slangen, pijpen.

Een enorme verrijking voor de zandbak en het spelen in de tuin. Hutten bouwen zorgt voor langdurig spel: het maken (samen met een van je ouders) en daarna veel avonturen en verhalen spelen rond en in je hut.

'Gewoon' binnenspelen

Natuurlijk wordt hierbij hetzelfde spelmateriaal gebruikt als bij het rustige spel. De afspraken en regels er omheen zijn wat gemakkelijker en soepeler. Net als volwassenen hebben kinderen ruimte nodig om te bewegen en te praten met anderen. Het helpt als er een vast moment is waarop de ouders meespelen. Naast de activiteiten van de school (samen boekjes lezen, knutselen, etc.) is het voor de kleuter heerlijk als een van de ouders bewust meespeelt op de vloer of aan tafel. Deze bewuste aandacht geeft daarna ruimte voor de ouder om ook even tijd voor zichzelf te hebben. Het samenspelen kan al door samen met Playmobil of Lego iets te bouwen, met de poppen te spelen door alle poppen bijvoorbeeld in bad te doen, samen taart of koekjes bakken. Door tijdens deze activiteiten te praten met je kleuter geef je het kind de ruimte om te vertellen wat er in hem/haar omgaat. Vraag niet te veel door, kinderen komen vaak uit zichzelf met diverse interpretaties en hoe zij de wereld nu zien.

Gebruik de ruimte binnenshuis ook eens anders: bouw samen met je kind van de tafel een hut of een piratenschip (keer de tafel om). Knijpers, bezems, pannen en pollepels, oude lakens, grote handdoeken zijn ideaal spelmateriaal hierbij. Een dansvoorstelling, toneelstuk of acrobatiek tussen de schuifdeuren geeft veel plezier voor de kunstenaars en het publiek.